

Werkloze Oost-Duitse laptops

Dresdner Kabarett Breschke & Schuch

Achtergrond - 7 mei 2008

Het stuk heet 'Statistisch lügen wir über dem Durschnitt'. Wat zoveel betekent als 'Statistisch liegen we bovengemiddeld'. Aangekondigd is Manfred Breschke onder muzikale begeleiding van Silke Krause. Ik persoonlijk had eigenlijk gewoon een grappige avond verwacht. Wat we te zien krijgen is zwaar politiek cabaret. Van de politici naar de werkloosheid en het onderwijs drijft Manfred Breschke de spot met de gehele Duitse samenleving.

Typisch Oost-Duits

Aan het cabaret is heel duidelijk te merken dat we ons in Oost-Duitsland bevinden. Veel van de gethematiseerde onderwerpen zijn typisch Oost-Duits. Zoals de Plattenbau, grote lelijke flats, in de DDR-tijd gebouwd. In een gedicht vol pathos volgt Breschke onder pianobegeleiding van Silke Krause de ontwikkeling van de Plattenbau door de jaren heen: van hippe en begeerde woning voor de succesvolle DDR-burger tot oncomfortabel, onooglijk onderkomen voor de sociaal achtergestelde proletariër in het verenigde Duitsland.

Verder neemt hij de West-Duitse minister-president van de deelstaat Saksen op de korrel. Deze had ooit in de kersttijd een poster uitgebracht waarop hij met een paashaas op de arm en een kerstboom op de achtergrond poseerde. Onderschrift: "Saksen, altijd één stap verder dan de rest." Deze poging tot humor was hem, volgens Breschke, door de Saksen niet in dank afgenomen en sinds die tijd noemden zij hem slechts nog *Hasenschorschl*.

Keiharde statistieke onjuistheden

Ook over de werkloosheid, die in het Oosten groter is dan in het Westen, heeft hij het en hier komt Breschke op het eigenlijke onderwerp van deze avond: de statistiek. Duitse politici hebben volgens hem namelijk nogal de neiging om hun verkiezingsbeloften waar te maken door mooie trucjes met statistieken uit halen. En niet door de problemen echt aan te pakken.

Zo berekent hij hoe de werkloosheidpercentages makkelijk verlaagd kunnen worden. 1. Iedereen die weliswaar geen werk heeft, maar bezig is een cursus of een vervolgopleiding te volgen wordt opgenomen in de statistiek. 2. Iedereen die niet werkt, maar die arbeidsongeschikt is verklaard en dus niet kan werken, wordt niet meegerekend.

Turkse molenaarster

Een ander onderwerp van Breschke is de angst van de gewone mensen voor een onpersoonlijk, onmenselijk staatsapparaat. Dat uit hij in een sketch over een man die naar het arbeidsbureau, de zogenoemde Agentur für Arbeit, gaat omdat hij werkloos is. Daar staat hem niet een mens te woord maar een robot, gesimuleerd door Silke Krause. Deze machine is zonder menselijke gevoelens, hij reageert alleen op bepaalde signaalwoorden.

De stuntelige Breschke moet nu bepaalde gegevens, woonplaats, leeftijd, nationaliteit, vooropleiding, etc. doorgeven aan de robot. Dit lukt hem echter niet, door versprekingen en andere stomiteiten komt de totaal verkeerde informatie in het dossier van de computer terecht. Uiteindelijk zegt de machine: "Wen wir was für eine 79 jährige türkische Müllerin finden, rufen wir Sie an. Nächster Klient!" Voor Breschke, die in zijn rol noch Turks, noch een molenaar noch een vrouw en noch bejaard is, zit er niks anders op dan zonder een kans om werk te vinden, te vertrekken.

Ook dit is weer een typisch Oost-Duits onderwerp. Volgens mij voelen voor sommige Oost-Duitsers het onvermogen om werk te vinden en de koude, onpersoonlijke bejegening door de overheidsorganen hetzelfde als de onmacht om iets te doen tegen de DDR-dictatuur.

Gesubsidieerde dakloosheid

Vervolgens komt nog een regionaal onderwerp aan bod. Dresden heeft namelijk de laatste jaren twee belangrijke projecten gehad. Ten eerste plant de stad een omstreden brug over de Elbe, de [Waldschlösschenbrücke](#). Ten tweede verkocht de stad alle woningbouwcorporaties, en dus alle woningen die daarvoor van de stad waren, aan een Amerikaans beleggingsfonds. Hiermee kon de stad in één klap al haar schulden afbetalen. Maar de kans is aanwezig dat de Amerikanen op gegeven moment de huur verhogen en veel mensen op straat komen te staan.

Hoe de twee projecten verbinden? Nou al die daklozen kunnen, aldus Breschke, zonder problemen onder de nieuwe brug wonen. Ook al komt er geen brug maar een tunnel is dat nog geen probleem, want ook in een tunnel kun je slapen. De drukte en de paar gewonden die dan dagelijks zouden vallen noemt hij "onbeduidend".

Breekbare laptops

Ook het muzikale komt niet te kort. Breschke zingt zijn geheel eigen versie van het lied '[Männer](#)' van Herbert Grönemeyer. Het woord *Männer* vervangt hij door 'Laptops'.

Laptops sinds so verletzlich
Laptops sind auf dieser Welt einfach unersetzlich
Aussen Hard- und innen Software

Al met al is het een interessante avond. Niet alleen is het grappig maar we leren ook veel over de mentaliteit en de stemming in het Oost-Duitsland van tegenwoordig. Aan mijn mederedacteuren vraag ik wat ze ervan vonden: "Ik vond het leuk. Ik vond het Duits. Ik vond het de Oost-Duitse frustratie uitdrukken."

[Folke](#) is redacteur van de Scholierenpagina van het Duitslandweb. Hij zit in 5 gymnasium van de Scholengemeenschap [Augustinianum](#) in Eindhoven.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/3542/werkloze-oost-duitse-laptops>